

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1Cob/138/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3116203318
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Sedláčková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:3116203318.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Sedlačkovej a členiek senátu JUDr. Moniky Školníkovej a JUDr. Marty Šašínkovej v právnej veci žalobkyne: S.. K. N., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXXX/X, XXX XX T.Č., zast. JUDr. Juraj Klimčo a spol. s.r.o., Smetanova 1655/7, 911 01 Trenčín, IČO: 51 123 592 proti žalovaným: 1/ Generali poisťovňa, a. s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 35 709 332, zast. SLOV-LEGAL s. r. o., Dobrovičova 16, 811 09 Bratislava, IČO: 36 863 157, 2/ BNP Paribas Cardif Poisťovna, a.s., so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava, IČO: 36 534 978, o zaplatenie 5.311,85 eur s prísl. a o odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 22Cb/137/2016-382 zo dňa 23.1.2019, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava II č.k. 22Cb/137/2016-382 zo dňa 23.1.2019 v napadnutej vyhovujúcej časti vo výroku I. a II. a v súvisiacom výroku na náhradu trov prvoinštančného konania **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.415,25 eur, žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.896,60 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenu súdu dňa 29.2.2016 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým súd zaviazal žalovaného 1/ na zaplatenie sumy 3.415,25 eur a žalovaného 2/ na zaplatenie sumy 1.896,60 eur bez príslušenstva. Podaním doručeným súdu dňa 27.9.2017 zmenila žalobu tak, že žiadala zaplatiť aj úroky z omeškania, čo súd pripustil uznesením zo dňa 12.2.2018.

3. Súd prvej inštancie oboznámením sa s listinnými dôkazmi zistil, že Prvá revitalizačná s.r.o. uzavrela dňa 25.7.2012 s VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. zmluvu o autokredite č. 759561, na základe ktorej boli žalobkyni poskytnuté finančné prostriedky na kúpu motorového vozidla (ŠKODA OCTAVIA, ŠPZ: T.). Držiteľ predmetu financovania bola Prvá revitalizačná s.r.o. a vlastníkom bola VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. Prvá revitalizačná s.r.o. uzavrela so žalovaným 1/ poisťovňu zmluvu č. 2403572765 na predmet financovania a so žalovaným 2/ poisťovňu zmluvu č. 759561 na poistenie finančnej straty. Žalobkyňa, ako niekdajší konateľ Prvej revitalizačnej s.r.o., šoférovala predmetné motorové vozidlo, pričom dňa 19.7.2012 došlo k dopravnej nehode a vzniku škody na ňom, čo žalobkyňa ako vznik poistnej udalosti oznámila v ten istý deň žalovanému 1/ a dňa 3.8.2012 aj žalovanému 2/. Okresné riaditeľstvo PZ Trenčín, Okresný dopravný inšpektorát vydal dňa 24.9.2012 rozhodnutie o priestupku, ktorým rozhodol, že obvinená (žalobkyňa) sa stáva vinnou zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej

premávky, uložil jej pokutu a zákaz viesť motorové vozidlo na dobu 12 mesiacov. Krajské riaditeľstvo PZ Trenčín, Krajský dopravný inšpektorát na základe opravného prostriedku podaného žalobkyňou zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil Okresnému riaditeľstvu PZ Trenčín, Okresný dopravný inšpektorát, ktorý vec znovu prejednal a vydal rozhodnutie, ktorým žalobkyňa uložil iba pokutu. Dňa 6.9.2012 oznámil žalovaný 1/ Prvej revitalizačnej s.r.o. ukončenie likvidácie poisťovnej udalosti č. 2090094918, v ktorom žalovaný 1/ znížil poistné plnenie vo výške 50 % z dôvodu opustenia miesta nehody žalobkyňou a znemožnenia dychovej skúšky (t.j. 3.415,25 eur). Obdobne postupoval žalovaný 2/, ktorý listom zo dňa 10.10.2012 oznámil zníženie poistného plnenia o 50 % (t.j. 1.896,60 eur). Prvá revitalizačná s.r.o. postúpila predmetnú pohľadávku (ktorá je predmetom žaloby) zmluvou zo dňa 1.4.2014 na žalobkyňu. Žalovaný 1/ a 2/ do dňa vydania napadnutého rozsudku zvyšných 50 % poistného plnenia žalobkyňa nezaplatili.

4. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že vo výpočte poistného plnenia vychádzal z rozhodnutia o priestupku z 24.9.2012, podľa ktorého žalobkyňa opustila miesto dopravnej nehody, čím znemožnila vykonanie dychovej skúšky. Na základe uvedeného znížil poistné plnenie o 50 % (čl. 12 ods. 2 VPP). Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení namietol aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne v tomto konaní, keď vlastníkom vozidla pri poistení vozidla počas leasingu bola spoločnosť VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o., v prospech ktorej bolo vyplatené poistné plnenie 3.265,65 eur. Prvá revitalizačná s.r.o. výlučne uzavrela poisťovnú zmluvu a platila poistné, avšak nemala nárok na poistné plnenie v prípade poisťovnej udalosti, a tak nemohla postúpiť nárok na poistné plnenie, nakoľko nešlo o jej pohľadávku. Plnenie poistného žalovaný 1/ znížil o 50 % v zmysle čl. XI ods. 15 VPP HAV 08 z dôvodu opustenia miesta nehody a znemožnenia dychovej skúšky. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 4.11.2016 ozrejmla, že poisťovním subjektom z poisťovnej zmluvy bola Prvá revitalizačná s.r.o. a nie VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. V dôsledku škody na vozidle, ktorého kúpa bola financovaná cez VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o., táto spoločnosť vyhodnotila škodu ako totálnu a došlo k ukončeniu zmluvy zo strany VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. V okamihu ukončenia leasingovej zmluvy došlo aj k ukončeniu vinkulácie poistného plnenia v prospech VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. To znamená, že po zániku vinkulácie pre ukončenie leasingovej zmluvy bola oprávnenou osobou na poistné plnenie Prvá revitalizačná s.r.o. (§ 797 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalovaný 1/ vo vyjadrení doručenom súdu 17.1.2017 považoval za irelevantnú skutočnosť, či dostala žalobkyňa za uvedené konanie pokutu alebo nie. V rozhodnutí č.p.: ORP-P-766/DI-TN-2012 je uvedené, že vodička vozidla z miesta nehody odišla, požiadala neznámeho vodiča, aby ju odviezol do Trenčína a na miesto nehody sa vrátila o hodinu a pol na druhom firemnom vozidle, aby odviezla syna domov, pričom príslušníkovi PZ neuviedla, že dopravnú nehodu zavinila, čím znemožnila vykonanie dychovej skúšky.

5. Súd prvej inštancie poukázal na § 1 ods. 2, § 388 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka, § 788, § 797 ods. 1, § 797 ods. 2, 3, § 799 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 806 Občianskeho zákonníka, § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čl. XI ods. 15 Všeobecných poisťovných podmienok pre havarijné poistenie motorových vozidiel VPP HAV 08 GENERALI SLOVENSKO účinných dňa 1.10.2008 a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná v prevažnej časti týkajúcej sa nároku žalobkyne na zaplatenie nevyplatených častí poistného plnenia od žalovaných, a preto v tejto žalobe vyhovel. Vo zvyšnej časti požadovaného úroku z omeškania žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku, ktoré žalovaný namietli. Predmetom konania je tak nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 3.415,25 eur od žalovaného 1/ a sumy 1.896,60 eur od žalovaného 2/, čo predstavuje 50 % poistného plnenia, ktoré žalovaný nevyplátili v zmysle uzavretých poisťovných zmlúv po likvidácii poisťovnej udalosti (č. 2090094918).

6. Súd prvej inštancie mal za to, že aktívna legitímácia žalobkyne je daná. Ozrejml, že spoločnosť Prvá revitalizačná s.r.o. uzatvorila ako poisťovník a poisťovaný so žalovaným 1/ ako poisťovateľom poisťovnú zmluvu pre havarijné poistenie motorových vozidiel dňa 20.12.2011. Predmetom poistenia bolo vozidlo, vlastníkom ktorého bola leasingová spoločnosť VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. a v prospech ktorej Prvá revitalizačná s.r.o. žiadala žalovaného 1/ o vinkuláciu poistného plnenia. Poukázal na čl. XIII Všeobecných poisťovných podmienok žalovaného 1/ a vyvodil, že postavenie poisťovného v predmetnej poisťovnej zmluve patrí jednoznačne Prvej revitalizačnej s.r.o., nakoľko ak by poisťovním z tejto zmluvy mala byť priamo spoločnosť VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o., v zmluve by nebola výslovne dohodnutá žiadosť Prvej revitalizačnej s.r.o. o vinkuláciu poistného plnenia (v prospech VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o.). Zo zmluvy nevyplývalo, že poisťovním subjektom by mala byť spoločnosť VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o., preto súd prvej inštancie nemal pochybnosť, že po ukončení leasingovej zmluvy

v dôsledku totálnej škody na predmetnom vozidle, a teda aj po ukončení vinkulácie poistného plnenia v prospech tretej osoby (VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o.), bola Prvá revitalizačná s.r.o. oprávnená postúpiť svoju pohľadávku voči žalovaným na doplatok zvyšných 50 % poistného plnenia na žalobkyňu. Po ukončení leasingovej zmluvy má totiž nárok na doplatok poistného plnenia v zmysle platnej poistnej zmluvy nie leasingový prenajímateľ, hoci bol vlastníkom veci v čase poistnej udalosti, ale ten, kto bol v zmluve označený ako poistený (t.j. Prvá revitalizačná s.r.o.), pričom z každej korešpondencie žalovaného 1/ s Prvou revitalizačnou s.r.o. vyplýva, že táto bola poisteným subjektom v zmysle poistnej zmluvy a kde ju označoval ako „poistený“.

7. Súd prvej inštancie zníženie poistného plnenia o 50 % zo strany žalovaného 1/ v zmysle čl. XI ods. 15 Všeobecných poistných podmienok pre havarijné poistenie motorových vozidiel VPP HAV 08 GENERALI SLOVENSKO účinných dňa 1.10.2008 považoval za nedôvodné a v rozpore so skutkovým stavom veci, ako aj so zákonom. V tejto súvislosti poukázal na § 799 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ako aj na kogentné ustanovenie § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré presne a záväzne vymedzuje, kedy je poisťiteľ oprávnený plnenie z poistnej zmluvy znížiť - a to len vtedy, ak malo vedomé porušenie povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že vodič predmetného motorového vozidla (t.j. žalobkyňa) nezotrval na mieste nehody, resp. odmietol sa podrobiť dychovej skúške alebo lekárskemu vyšetreniu na určenie, či nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou, a to súčasne za splnenia zákonnej podmienky, že k uvedenému konaniu žalobkyne došlo vedomo a malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov. Žalobkyňa za účelom vyhľadania pomoci, t.j. zabezpečenia odvozu svojho syna z miesta nehody opustila miesto dopravnej nehody, čo jej však nemožno uprieť, a zároveň jej nemožno pričítať odmietnutie podrobenia sa dychovej skúške, nakoľko to z priestupkového konania vôbec nevyplýva, naopak, na vykonanie tejto skúšky ju nik nevyzval. Súd prvej inštancie ďalej vyvodil, že nedošlo ani k naplneniu ďalšej zákonnej podmienky pre oprávnenie poisťovateľa znížiť plnenie z poistnej zmluvy, a to konkrétne, že uvedené správanie žalobkyne malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov. Žalovaný 1/ neuviedol žiaden dôkaz, že by dočasný odchod žalobkyne z miesta nehody alebo nevykonanie dychovej skúšky malo v príčinnej súvislosti podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti a už vôbec nie zväčšenie jej následkov, pričom samotná konštatácia o znížení poistného plnenia o 50 % v dôsledku porušenia čl. XI ods. 15 VPP bez akéhokoľvek ďalšieho zdôvodnenia je neprimeraná a v rozpore so zákonom. Za nezákonný považoval súd prvej inštancie aj postup žalovaného 2/, keď v zmysle Všeobecných poistných podmienok pre poistenie finančnej straty - GAP RTI, čl. 12 ods. 2 znížil poistné plnenie o 50 %, odvolávajúc sa pritom výlučne na postup primárneho poisťiteľa z havarijného poistenia. Konanie žalovaných nemá oporu v zákone, preto súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 3.415,25 eur a žalovaný 2/ sumu 1.896,60 eur, nakoľko neoprávnené nevyplatili žalobkyňi ako oprávnenému subjektu z poistných zmlúv č. 2403572765 a č. 759561 poistné plnenie v plnej výške po ukončení likvidácie predmetnej poistnej udalosti.

8. Súd prvej inštancie ďalej vyložil, že v časti požadovaných úrokov z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 3.415,25 eur od 22.9.2012 do zaplatenia od žalovaného 1/ a zo sumy 1.896,60 eur od 26.9.2012 do zaplatenia od žalovaného 2/ žalobu zamietol, nakoľko nárok na ich zaplatenie je v zmysle § 397 Obchodného zákonníka premlčaný. Poistná udalosť nastala dňa 19.7.2012, šetrenie poistnej udalosti bolo ukončené dňa 6.9.2012. Plnenie z poistnej zmluvy sa stalo splatným v zmysle § 797 ods. 3 Občianskeho zákonníka dňa 21.9.2012 a právo na zaplatenie úrokov z omeškania z časti nevyplateného poistného plnenia sa prvýkrát mohlo uplatniť na súde dňa 22.9.2012. Štvorročná premlčacia doba uplynula dňa 21.9.2016, pričom žalobkyňa si uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania až dňa 27.9.2017, t.j. po uplynutí premlčanej doby. Keďže žalovaní premlčanie tohto nároku namietli, súd v zmysle § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka už právo na zaplatenie požadovaných úrokov z omeškania žalobkyňi nemôže priznať.

9. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 CSP a keďže v tomto konaní mala prevažný úspech vo veci žalobkyňa (nepatrný neúspech sa týkal len úrokov z omeškania), súd jej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Proti tomuto rozsudku, voči výroku II. a súvisiacom výroku na náhradu trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný 2/ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Mal za to, že konajúci súd pochybil pri aplikácii § 799 Občianskeho zákonníka a na základe toho dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Konštatoval, že ustanovenie § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka viaže možnosť zníženia plnenia na splnenie určitých predpokladov, a to porušenie povinnosti základný predpoklad vzniku oprávnenia poisťovne na zníženie poistného plnenia; Občiansky zákonník výslovne viaže možnosť využitia zníženia plnenia pri porušení niektorej z dvoch skupín povinností, a to tie, ktoré boli dohodnuté napriek skutočnosti, že Občiansky zákonník neodkazuje priamo na povinnosti dohodnuté v poistnej zmluve (a poistných podmienkach ako neoddeliteľnej časti uzatvorenej poistnej zmluvy) a tie, ktoré sú uvedené v Občianskom zákonníku, pričom v tomto prípade je nepochybné, že dané ustanovenie svojím rozsahom pokrýva nielen povinnosti obsiahnuté v pätnástej hlave, ale vzťahuje sa na všetky ostatné povinnosti uložené poistenému zákonom. Aj tu Občiansky zákonník vyžaduje, aby porušenie povinností bolo vedomé. Za vedomé porušenie povinností sa pritom v zásade považuje ten, komu je povinnosť uložená, túto povinnosť nesplní, hoci ju poznal alebo musel poznať, a nesplnil ju napriek tomu, že ju vzhľadom na okolnosti prípadu mohol splniť. Pre posúdenie, či povinnosť bola porušená vedomo, nie je rozhodné, či sa tak stalo s úmyslom dosiahnuť výhody, alebo nie. Žalovaný 2/ mal za to, že v danom prípade boli pre zníženie poistného plnenia splnené všetky zákonom požadované podmienky. S poukazom na § 809 ods. 1 Občianskeho zákonníka žalovaný 2/ uviedol, že v prípade, ak je vedomosť spojená s porušením povinností, je potrebné použiť nielen skutočnú vedomosť poisteného, ale aj predpokladanú vedomosť poisteného. V súvislosti s čl. 12 (Obmedzenie poistného plnenia) bodu 1 a 2 Všeobecných podmienok pre poistenie finančnej straty - GAP RTI zo dňa 1.2.2009 žalovaný 2/ uviedol, že konajúcemu súdu zaslal podanie zo dňa 14.8.2018, v ktorom poukázal z dostupných rozhodnutí policajných orgánov v tejto veci na porušenie povinností vyplývajúcich žalobkyňi z ustanovení zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, a tým opodstatnenosti zníženia poistného plnenia zo strany žalovaného 1/ a tým aj žalovaného 2/. Žalovaný 2/ ďalej uviedol, že mu bolo doručené podanie konajúceho súdu, kde s poukazom na §193 CSP bolo zaslané Rozhodnutie Okresného riaditeľstva PZ, Okresný dopravný inšpektorát, so sídlom: Inovecká 5, 911 01 Trenčín, sp. zn.: ORP-P-766/DI-TN-2012 zo dňa 1.11.2013 o odložení veci, ktorej obsahom boli okolnosti poistnej udalosti žalobkyne. Konajúci súd predbežne správne aplikoval ustanovenie § 193 CSP, avšak po predložení dôkazov, že dané rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť a boli predložené právoplatné rozhodnutia zo strany žalobkyne v danej poistnej udalosti, ktoré skonštatovali porušenie právnych povinností zo strany žalobkyne, konajúci súd sa s tou skutočnosťou vysporiadal tak, že sa odchyľil od kogentného ustanovenia § 193 CSP a posúdil správny orgánom právoplatne potrestané konanie ako psychické zlyhanie žalobkyne vo vypätej situácii, resp. pochybenie policajného orgánu, ktorý nevyzval žalobkyňu k vykonaniu dychovej skúšky. Žalovaný 2/ považoval toto odôvodnenie v rozpore s rozhodnutím policajného orgánu, ktorý jednoznačne preukázal marenie dychovej skúšky žalobkyňou, ako aj porušenie ďalších kogentných ustanovení správnych predpisov zo strany žalobkyne. Žalovaný 2/ poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 19. mája 2009, sp.zn. II. ÚS 200/09 a mal za to, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s právoplatnými rozhodnutiami správnych orgánov v spojitosti § 193 CSP, naopak zľahčoval správanie žalobkyne. Záverom žalovaný 2/ žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietne, alternatívne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. V zákonnej lehote podal voči predmetnému rozsudku do časti výroku I. a súvisiacom výroku na náhradu trov konania odvolanie aj žalovaný 1/ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Mal za to, že súd prvej inštancie zameral svoju pozornosť len na v poistnej zmluve uvedenú vinkuláciu poistného plnenia a ignoroval samotnú podstatu poistného inštitútu „poistenia na cudzí účet“, o ktorý sa podľa § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka jedná aj v danom prípade a ktorý spočíva v poistnej ochrane majetku tretej osoby. Poistník, teda osoba, ktorá uzatvára poistnú zmluvu sa chápe iba ako uschovávateľ poistenej veci, preto aj právo na poistné plnenie vznikne tomu, kto je vlastníkom poistenej veci (poistenému), a nie poistníkovi. Uvedené vyplýva tiež z ustanovenia článku XXIV. Bod 2. a 3. Všeobecných poistných podmienok žalovaného 1/. Vzhľadom na uvedené žalovaný 1/ vyvodil, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil žalobkyňu ako poistenú osobu a následne ako osobu, ktorej má patriť poistné plnenie, čo má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Správne mal súd vec posúdiť tak, že poistenou osobou a osobou, ktorej malo patriť poistné plnenie bola spoločnosť VOLKSWAGEN Finančné služby Slovensko, s.r.o., IČO: 31 341 438 (VWFSK), nakoľko táto spoločnosť bola vlastníkom predmetného motorového vozidla, na ktoré sa poistenie vzťahovalo. Žalovaný 1/ dodal, že spoločnosť Prvá revitalizačná s.r.o., IČO: 45 332 860 uzatvorila so spoločnosťou

VWFSK, lízingovú zmluvu o AutoKredite číslo 759561, počas trvania ktorej bola vlastníkom motorového vozidla spoločnosť VWFSK a nie spoločnosť Prvá revitalizačná s.r.o., nakoľko táto bola v zmysle § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka len uschovávateľom motorového vozidla, nemala ani postavenie poisteného v zmysle poistenej zmluvy pre havarijné poistenie motorových vozidiel. Nakoľko v čase vzniku poistnej udalosti bola predmetná lízingová zmluva stále platná, bol žalovaný 1/ nielen oprávnený, ale zároveň aj povinný vyplatiť poistné plnenie spoločnosti VWFSK. Poistná udalosť zo dňa 19.7.2012, vyhodnotená ako totálna škoda na motorovom vozidle spôsobila, že došlo k ukončeniu lízingovej zmluvy, počas trvania ktorej bola spoločnosť Prvá revitalizačná s.r.o. iba uschovávateľom a poistníkom motorového vozidla, pričom spoločnosť VWFSK bola vlastníkom motorového vozidla a poisteným. Následne žalovaný 1/ vyplatil poistné plnenie vo výške 3.265,65 eur spoločnosti VWFSK, pričom ide konečnú sumu po krátení poistného plnenia o sumu vo výške 3.415,25 eur z dôvodu, že žalobkyňa porušila svoje povinnosti ako účastníka dopravnej nehody. Škoda spôsobená na motorovom vozidle vznikla práve a výlučne spoločnosti VWFSK, nakoľko táto bola v čase poistnej udalosti stále vlastníkom motorového vozidla a poisteným subjektom a spoločnosti Prvá revitalizačná nevznikla žiadna škoda, pretože nebola vlastníkom motorového vozidla, ale iba jeho uschovávateľom v zmysle ustanovenia § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a tak nebola ani žiadnym spôsobom oprávnená požadovať vyplatenie poisteného plnenia, nebola ani veriteľom kráteného poistného plnenia vo výške 3.415,25 eur. Dňa 1.4.2014 Prvá revitalizačná s.r.o. ako postupca a žalobkyňa ako postupník uzatvorili zmluvu o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej bola pohľadávka - doplatok neoprávnene zníženého poistného plnenia vo výške 3.415,25 eur, pričom zo strany žalovaného 1/ bola namietaná platnosť zmluvy o postúpení, nakoľko spoločnosť Prvá revitalizačná v zmysle vyššie uvedených skutočností nebola vlastníkom motorového vozidla, v dôsledku čoho nemohla byť ani veriteľom predmetnej pohľadávky a platne ju postúpiť na žalobkyňu. Žalovaný 1/ zdôraznil, že Prvá revitalizačná by bola oprávnená požadovať vyplatenie poisteného plnenia iba v prípade, ak by takáto poistná udalosť vznikla po zániku lízingovej zmluvy v dôsledku splatenia úveru, ktorý bol spoločnosti Prvá revitalizačná s.r.o. poskytnutý.

12. Ďalej žalovaný 1/ poukázal na § 799 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, v medziach ktorých je poistený povinný dodržiavať povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona, z poistnej zmluvy, ako aj z poistných podmienok, pričom dôsledky, ktoré Občiansky zákonník spája s porušením vopred stanovených alebo dohodnutých povinností nastávajú len vtedy, ak poistený pri ich porušení konal vedome. Žalovaný 1/ mal za to, že žalobkyňa po vzniku poistnej udalosti porušila celý rad povinností ako účastníka dopravnej nehody, na základe čoho aj žalovaný 1/ bol oprávnený znížiť poistné plnenie a vykonal tak v súlade so zákonom a platnými Všeobecnými poistnými podmienkami pre havarijné poistenie motorových vozidiel VPP HAV 08. Žalobkyňa podľa žalovaného 1/ po vzniku poistnej udalosti ušla z miesta dopravnej nehody, čo v predmetnom konaní nie je žiadnym spôsobom spochybňované, a toto vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia o priestupku Okresného riaditeľstva PZ, Okresný dopravný inšpektorát, č. p.: ORP-P-766/DI-TN-2012, zo dňa 28.11.2013, pričom toto jej konanie možno podľa názoru žalovaného chápať zmysle ustanovenia § 799 Občianskeho zákonníka ako vedomé konanie, ktorým zároveň porušila povinnosť vyplývajúcu z čl. XI ods. 15 VPP HAV. Žalobkyňa po tom, ako sa vrátila na miesto dopravnej nehody s náhradným vozidlom mala možnosť objasniť príslušníkom PZ vznik dopravnej nehody, ako aj možnosť uviesť, že ona viedla predmetné motorové vozidlo, čo však vedome neurobila a zatajila, čím podľa žalovaného 1/ účastníci nehody, ako aj samotná žalobkyňa úspešne marili aj vykonanie dychovej skúšky vodiča (žalobkyne) na zistenie prítomnosti alkoholu prípadne inej návykovej látky, čo je možné považovať za odmietnutie podrobiť sa dychovej skúške alebo lekárskemu vyšetreniu na určenie, či vodič (žalobkyňa) nie je ovplyvnený alkoholom alebo inou návykovou látkou v zmysle článku XI. bod 15 VPP HAV. Žalovaný 1/ mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, že dočasný odchod žalobkyne z miesta dopravnej nehody a nevykonanie dychovej skúšky nemalo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie následkov poistnej udalosti. Žalobkyňa vedome odišla z miesta nehody, po návrate odmietala komunikovať s príslušníkmi PZ, vedome zatajila skutočnosť, že bola vodičom motorového vozidla, čím marila vykonanie dychovej skúšky, čo odôvodňuje aj predpoklad, že bola pod vplyvom alkoholu, pričom toto jej konanie malo za následok vedomé sťaženie objasnenia poistnej udalosti. Konanie žalobkyne je podľa názoru žalovaného 1/ právne potrebné bezpochyby posúdiť ako porušenie povinností, ktoré majú podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti a teda je dôvodom na oprávnenie zníženia plnenia z poistnej zmluvy a zamietnutie žaloby. Žalovaný 1/ záverom namietal nesprávnosť rozhodnutia aj v časti nároku na náhradu trov konania, pričom vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal napadnutý rozsudok v rozsahu jeho výrokov I. a IV. zmeniť a žalobu zamietnuť.

13. Podaním zo dňa 8.4.2019 sa k odvolaniu žalovaného 2/ vyjadrila žalobkyňa, ktorá namietala, že žalovaný 2/ nekrátil poistné z dôvodu, že by sa údajne žalobkyňa nepodrobila dychovej skúške alebo opustila miesto nehody, ale výlučne z dôvodu, že krátil poistné plnenie o 50% žalovaný 1/. Podľa žalobkyne žalovaný 2/ vôbec neprešetroval v rámci likvidácie poistnej udalosti, či sú naozaj splnené podmienky na krátenie poistného plnenia a pri závere, že bude krátiť poistné plnenie vychádzal výlučne z výsledkov likvidácie poistnej udalosti žalovaného 1/, kedy tohto označil za primárneho poisťovateľa a seba za sekundárneho poisťovateľa, čo však žiadny zákon nerozlišuje. Žalobkyňa ďalej namietala pasívny prístup žalovaného 2/ v predmetnom konaní a poukázala na uznesenie NS SR zo dňa 27.1.2011 sp. zn. 1Cdo 152/2009, z ktorého vyplýva, že § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka prenáša dôkazné bremeno na žalovaného 2/, ktorý ako poisťovateľ musí preukázať v súdnom konaní, že porušenie povinnosti, pre ktorú sa rozhodol krátiť poistné plnenie, bolo vedomé, a zároveň, že toto porušenie malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Žalovaný 2/ sa venoval porušeniam povinností zo strany žalobkyne a nie vysvetleniu, ktoré zákonné ustanovenie dovoľovalo žalovanému 2/ postupovať spôsobom, akým postupoval pri likvidácii poistnej udalosti v roku 2012. Za zavádzajúce považovala žalobkyňa tvrdenie žalovaného 2/, že mu bolo doručené rozhodnutie OR PZ Trenčín, ODI, sp. zn.: ORP-P-766/DI-TN-2012 zo dňa 1.11.2013 o odložení veci, pri ktorom následne žalovaný 2/ uviedol, že boli v súdnom konaní predložené ďalšie dôkazy, že toto rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť. Žalobkyňa zdôraznila, že uvedené rozhodnutie je právoplatné a týkalo sa konania žalobkyne ohľadne odídenia z miesta nehody a následného vrátenia sa naň. Žalobkyňa mala ďalej za to, že vzhľadom na rozsah odvolania žalovaného 2/ a použité odvolacie dôvody je daná právomoc odvolacieho súdu právne posúdiť nie len povinnosť žalovaného 2/ zaplatiť istinu, ale aj úroky z omeškania, ktoré pôvodne súd prvej inštancie nepriznal, a to v podobe výroku III. V súlade s doterajšími podaniami žalobkyne ohľadne úrokov z omeškania a v nadväznosti na vyššie uvedené žiadala odvolací súd rozhodnúť o zmene výroku II. napadnutého rozsudku a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

14. Podaním zo dňa 3.5.2019 sa žalobkyňa vyjadrila k odvolaniu žalovaného 1/. Nesúhlasila s tvrdením žalovaného 1/, že spoločnosť Prvá revitalizačná s.r.o. nebola vlastníkom motorového vozidla, nebola tak poistená z poistnej zmluvy, a preto nebola oprávnená postúpiť doplatok z poistného plnenia. Tvrdenie žalovaného 1/, že Prvá revitalizačná s.r.o. vystupovala v poistnej zmluve ako poistník, nie je podľa žalobkyne pravdivé, nakoľko spoločnosť vystupovala nielen ako poistník, ale zároveň aj ako poistený, keďže inak by nebola oprávnená dohodnúť zriadenie vinkulácie v prospech leasingovej spoločnosti. Žalobkyňa dodala, že leasingová spoločnosť, ktorá bola v danom čase vlastníkom motorového vozidla, nie je nikde definovaná ako poistená z poistnej zmluvy. Ako ďalej žalobkyňa uviedla, rozpor medzi zmluvou, v ktorej je Prvá revitalizačná s.r.o. definovaná nie len ako poistník, ale aj ako poistený a VPP sa rieši vždy v prospech zmluvy, a zároveň je možné poukázať aj na § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka, podľa ktorého prejav vôle, ktorý obsahuje výraz pripúšťajúci rôzny výklad, treba pri pochybnostiach vykladať na ťarchu strany, ktorá ako prvá v konaní tento výraz použila. Žalovaný 1/ je tvorcom návrhu poistnej zmluvy a VPP, preto sa podľa žalobkyne nemôže dovolávať toho, že Prvá revitalizačná s.r.o. nebola v pozícii poisteného, keď v návrhu poistnej zmluvy, ktorý bol Prvej revitalizačnej s.r.o. predložený, je táto jednoznačne uvedená ako poistená a v nadväznosti na to je dohodnutá vinkulácia poistného plnenia v prospech leasingovej spoločnosti. Žalobkyňa ďalej poukázala na skutočnosť, že v danom prípade nemožno aplikovať § 797 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého poisteným je ten, na ktorého sa majetok poistenie vzťahuje ak Občiansky zákonník neustanovuje inak, pričom tento „inak“ obsahuje ustanovenie § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že poistné podmienky určujú, kedy v tomto prípade nevzniká právo na plnenie z poistnej zmluvy udalosti poistenému, ale inej osobe. Vzhľadom na to, že v tejto prejednávanej veci vinkulácia v zmysle poistnej zmluvy bola dohodnutá v prospech leasingovej spoločnosti, čiže v prospech tretej osoby, táto leasingová spoločnosť nemohla zároveň vystupovať ako poistený z poistnej zmluvy. Žalobkyňa opäť uviedla, že leasingová spoločnosť vyhlásila predčasnú splatnosť úveru (čo je aj súdu zdokladované), pričom tá časť pohľadávky leasingovej spoločnosti, ktorá nebola krytá poistným plnením, Prvá revitalizačná s.r.o. doplatila, a teda leasingovej spoločnosti bol vyplatený úver v celej výške a pohľadávka leasingovej spoločnosti bola v plnom rozsahu uspokojená.

15. V súvislosti s krátením poistného plnenia mala žalobkyňa za to, že žalovaný 1/ nebol oprávnený krátiť poistné plnenie na základe ustanovenia čl. XI., ods. 15 VPP, ktoré je v rozpore s kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa poukázala na uznesenie NS SR zo dňa 27.1.2011 sp.zn. 1Cdo 152/2009 a uviedla, že § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka prenáša dôkazné bremeno na

žalovaného 1/, ktorý musí preukázať v súdnom konaní, že porušenie povinnosti, pre ktorú sa rozhodol krátiť poistné plnenie, bolo vedomé, a zároveň že toto porušenie malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Podľa názoru žalobkyne žalovaný 1/ opakovane opomína rozhodnutie OR PZ Trenčín, ODI, sp.zn.: ORP-P-766/DI-TN-2012 zo dňa 1.11.2013 o odložení veci, ktoré je pre tento prípad veľmi podstatné a v ktorom sa príslušný orgán vysporiadal so všetkými záznamami, na ktoré poukazuje žalovaný 1/. Žalobkyňa síce miesto nehody opustila, ale na miesto nehody sa vrátila, a to ešte v čase, kedy na mieste nehody boli prítomní príslušníci polície. Zároveň žalobkyňa zdôraznila, že dychová skúška nebola marená z jej strany, počas prešetrovania dopravnej nehody nikdy nevzniklo ani len podozrenie, že by žalobkyňa viedla motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, alebo že by odmietla vykonať dychovú skúšku, či ju zmarila a nebola jej uložená žiadna sankcia, na základe ktorej by bolo možné predpokladať, že žalobkyňa viedla motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu alebo že by žalobkyňa zmarila vykonanie dychovej skúšky, o čom svedčí aj fakt, že príslušník polície ju nevyzval na podrobenie dychovej skúšky, a to ani na mieste nehody, ale odkázal jej, aby sa vrátila, keď bude mať tento policajť službu. Žalobkyňa mala za to, že žalovaný 1/ v rámci likvidácie poistnej udalosti, vzhľadom na to, že chcel krátiť poistné plnenie neskúmal, či dôvod, pre ktorý kráti poistné plnenie, spĺňa kritéria uvedené v § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka a splnenie týchto kritérií ani nikdy nepreukázal. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa úspechu v konaní vzhľadom na nepriznané úroky z omeškania žalobkyňa skonštatovala, že ak odvolací súd bude toho názoru, že žalobkyňa má nárok na úroky z omeškania, všetky námietky žalovaného 1/ sú ohľadne tejto otázky bezpredmetné. Rozhodnutie o náhrade trov konania závisí od vyriešenia otázky, či žalobkyňa má nárok na úroky z omeškania, čím je splnený zákonný predpoklad § 379 ods. 1 písm. a) CSP (v prípade žalovaného 1/), v dôsledku čoho je odvolací súd povinný skúmať oprávnenosť úrokov z omeškania aj voči žalovanému 1/ a v zmysle toho rozhodnúť. Žalobkyňa mala za to, že má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, a zároveň si týmto uplatnila aj náhradu trov odvolacieho konania.

16. Žalovaný 1/ sa písomným podaním zo dňa 30.5.2019, obsahovo prevažne totožným s jeho odvolaním, vyjadril k vyjadreniu žalobkyne. Naďalej namietal aktívnu legitimáciu žalobkyne a trval na argumente, že spoločnosť Prvá revitalizačná s.r.o. bola počas trvania lízingovej zmluvy iba uschovávateľom motorového vozidla a nie vlastníkom motorového vozidla, na základe čoho nemala a ani nemohla mať postavenie poisteného v zmysle poistenej zmluvy pre havarijné poistenie motorových vozidiel, nakoľko vlastníkom motorového vozidla bola spoločnosť VWFSK, ktorá vystupovala v rámci uzatvorenia poistenia ako poistený, pričom označenie postavenia spoločnosti Prvej revitalizačnej s.r.o. ako poistníka vyplýva aj zo samotného návrhu poistnej zmluvy, ako aj z predloženej judikatúry. Nakoľko spoločnosti Prvá revitalizačná s.r.o. nevznikla žiadna škoda, pretože nebola vlastníkom motorového vozidla, ale iba jeho uschovávateľom v zmysle ustanovenia § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nebola ani žiadnym spôsobom oprávnená požadovať vyplatenie poisteného plnenia, teda nebola ani veriteľom kráteného poistného plnenia vo výške 3.415,25 eur. Žalovaný 1/ zároveň odmietol tvrdenia žalobkyne ohľadom rozporu VPP HAV 08 s kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho žalovaný 1/ údajne nebol oprávnený krátiť poistné plnenie. Považoval za irelevantné, či bola žalobkyňa za odchod z miesta dopravnej nehody pokutovaná alebo nie, nakoľko správny orgán mohol žalobkyňu sankcionovať iba za porušenie zákonných povinností a nie zmluvných. Žalovaný 1/ mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žalobkyňa vedomo odišla z miesta nehody, po návrate odmietala komunikovať s príslušníkmi PZ, vedomo zatajila skutočnosť, že bola vodičom motorového vozidla, čím marila vykonanie dychovej skúšky, čo odôvodňuje aj predpoklad, že bola pod vplyvom alkoholu, pričom toto jej konanie malo za následok vedomé sťaženie objasnenia poistnej udalosti. Vedomé odídenie z miesta nehody, nepodrobenie sa dychovej skúške a zavádzanie príslušníkov policajného zboru nepravdivými informáciami je potom právne potrebné bezpochyby chápať ako porušenie povinností, ktoré majú podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti, a teda je dôvodom na oprávnenie žalovaného 1/ znížiť plnenie z poistnej zmluvy v zmysle ustanovenia § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V súvislosti podanej námietky vo vzťahu k neúspechu žalobkyne v konaní ohľadom nároku na úroky z omeškania žalovaný 1/ uviedol, že sa pridrižava doterajších svojich tvrdení. Dodal, že u žalobkyne by sa jednalo o plný úspech vo veci iba vtedy, ak by sa výrok meritórneho rozhodnutia zhodoval so žalobným petítom, avšak tento sa nezhoduje, nakoľko žaloba bola v časti úrokov z omeškania zamietnutá, na základe čoho nemohla mať žalobkyňa ani plný úspech vo veci.

17. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného 1/ vyjadrila podaním zo dňa 28.6.2019, v ktorom sa pridrižavala predchádzajúcich vyjadrení. Vo vzťahu k námietke aktívnej legitimácie poukázala na

rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/108/2015 ako aj rozsudok Krajského súdu v Prešove v právnej veci sp.zn. 21Co/81/2013. Žalovaný 1/ podľa názoru žalobkyne naďalej žiadnym spôsobom neobjasnil ani nepreukázal, čím ním uvedený dôvod krátenia poisťného plnenia mal podstatný vplyv na vznik poisťnej udalosti alebo zväčšenia jeho následkov, preto neunesol dôkazné bremeno ani v tejto časti, časť jeho VPP je podľa názoru žalobkyne v rozpore so zákonom a žaloba je v plnom rozsahu dôvodná. Žalobkyňa tiež naďalej zotrvala na názore, že je daná právomoc odvolacieho súdu preskúmať aj otázku úrokov z omeškania, nakoľko žalovaný 2/ sa odvolal aj voči tomuto výroku rozsudku a výrok III. rozsudku nerozlišuje medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/, a preto odvolací súd musí rozhodnúť aj o úrokoch z omeškania.

18. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach dôvodov odvolania, rozsahu odvolania a vrátane konania, ktoré mu predchádzalo (§ 379 CSP a § 380 CSP). Pokiaľ ide o skutkový stav veci, v štádiu v akom dospel v dokazovaní súd prvej inštancie, odvolací súd má za to, že skutkový stav bol zistený dostatočne a na základe vykonaných dôkazov dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým zisteniam. Odvolací súd má za to, že nie je daný zákonný dôvod na opakovanie alebo doplnenie dokazovania v súlade s § 384 CSP, a preto je viazaný skutkovým stavom veci tak, ako bol zistený súdom prvej inštancie v súlade s § 383 CSP. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a dôvodmi odvolania dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

19. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považuje za vecne správne.

20. Odvolací súd z obsahu spisového materiálu zistil, že predmetom konania je nárok žalobkyne na zaplatenie poisťného plnenia v zmysle poisťnej zmluvy č. 2403572765 na predmet financovania uzavretej so žalovaným 1/ a v zmysle poisťnej zmluvy č. 759561 na poistenie finančnej straty uzavretej so žalovaným 2/. Žalovaný 1/ v rámci likvidácie poisťnej udalosti č. 2090094918 vyplatil žalobkyni sumu 3.265,65 eur, ktorá predstavuje poisťné plnenie znížené o 50 % predstavujúce sumu 3.415,25 eur z dôvodu opustenie miesta nehody a znemožnenie dychovej skúšky žalobkyňou. Toto zníženie vykonal žalovaný 1/ v zmysle v zmysle čl. XI ods. 15 VPP HAV 08. Žalovaný 2/ postupoval obdobne, keď tento znížil žalobkyni poisťné plnenie taktiež o 50% v zmysle čl. 12 ods. 2 Všeobecných poisťných podmienok pre poistenie finančnej straty - GAP RTI, teda o sumu 1.896,60 eur, pričom vychádzal z rozhodnutia o priestupku z 24.9.2012, podľa ktorého žalobkyňa opustila miesto dopravnej nehody, čím znemožnila vykonanie dychovej skúšky.

21. Podľa § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kto má právo na plnenie, je povinný bez zbytočného odkladu poisťiteľovi písomne oznámiť, že nastala poisťná udalosť, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov a predložiť potrebné doklady, ktoré si poisťiteľ vyžiada. Poisťné podmienky mu môžu uložiť aj ďalšie povinnosti.

22. Podľa § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak malo vedomé porušenie povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 podstatný vplyv na vznik poisťnej udalosti, alebo na zväčšenie rozsahu následkov poisťnej udalosti, je poisťiteľ oprávnený plnenie z poisťnej zmluvy znížiť podľa toho, aký vplyv malo toto porušenie na rozsah jeho povinností plniť.

23. Poisťný pomer predpokladá aj po vzniku poisťnej zmluvy úzku súčinnosť poisťiteľa a poisteného. Dôvodom takejto súčinnosti je poisťné riziko, ktoré má latentný charakter a môže sa kedykoľvek zmeniť na náhodnú (poisťnú) udalosť, od ktorej závisí povinnosť poisťiteľa vyplatiť dojednané poisťné plnenie. Preto zákon v § 799 Občianskeho zákonníka ukladá poistenému povinnosti, ktorá má plniť počas existencie záväzkového právneho vzťahu, a to najmä po vzniku poisťnej udalosti. Zakotvenie týchto povinností do zákona je potrebné okrem iného aj z dôvodu, že ich nedodržanie môže mať vplyv na rozsah plnenia poisťovateľa (§ 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

24. V § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zakotvená sankcia v prípade, že poistený poruší jednak všeobecné povinnosti, ktoré mu ukladá zákon, poistná zmluva alebo poistné podmienky poistiteľa a jednak povinnosti, ktoré mu vyplývajú z § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka po vzniku poistnej udalosti. V ustanovenie § 799 Občianskeho zákonníka predstavuje kogentnú právnu normu, ktoré nemožno zmeniť ani prostredníctvom poistných podmienok. Sankcia za porušenie povinností uvedených v § 799 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka spočíva v práve poisťovateľa vo forme zníženia plnenia z poistnej zmluvy. Zníženie poistného plnenia podľa § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka môže poisťovateľ uplatniť voči poistenému, ak sú splnené zákonné predpoklady, a to (i) že ide o vedomé porušenie povinností, ktoré poistenému vyplývajú z § 799 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, (ii) že porušenie uvedených povinností malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov (porušenie povinností malo rozhodujúci význam spomedzi príčin, ktoré spôsobili vznik poistnej udalosti a tým aj rozsah jej následkov) a (iii) že medzi porušením uvedených povinností a vznikom poistnej udalosti je daná príčinná súvislosť. Dôsledky, ktoré zákon spája s porušením stanovených alebo dohodnutých povinností, nastávajú len vtedy, ak poistený (prípadne iná osoba, ktorá má právo na plnenie poistiteľa) porušil tieto povinnosti vedome a tieto povinnosti majú podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti, resp. zväčšenie rozsahu jej následkov. Za vedomé porušenie povinností možno považovať, ak ten, komu je povinnosť uložená, túto povinnosť nespĺnil, hoci ju poznal alebo musel poznať a nespĺnil ju napriek tomu, že z okolností prípadu vyplýva, že ju splniť mohol (vedomá nebanlivosť). Pre posúdenie, či povinnosť bola porušená vedome, nie je rozhodujúce, či ten, kto ju porušil, chcel tým dosiahnuť nejaké výhody. Možnosť zníženia poistného plnenia viaže zákon na to, že porušenie povinností uvedených v § 799 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka malo podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu následkov poistnej udalosti. Na skutočnosti, ktoré v rozhodujúcej miere neprispeli k vzniku poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov, sa pri úvahe o možnosti znížiť plnenie z poistnej zmluvy neprihliada, aj keby objektívne mohli prispieť k vzniku uvedených následkov. Z uvedeného teda v súhrne vyplýva, že § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka má povahu kogentnej normy a slúži na ochranu poisťovateľa, ale súčasne aj poisteného tým, že poistné plnenie umožňuje len znížiť a len v prípade, ak porušenie povinností bolo vedomé a súčasne malo podstatný vplyv na poistnú udalosť, resp. na zväčšenie rozsahu jej následkov.

25. V zmysle § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka je teda potrebné k tomu, aby poistiteľ mohol poistenému znížiť výšku poistného plnenia, aby porušenie povinností poisteného prispelo podstatným spôsobom k vzniku poistnej udalosti alebo k zväčšeniu rozsahu jeho následkov a aby k porušeniu povinností poisteným došlo vedome. Vedomosť o porušení povinností musí byť daná v okamžiku, kedy k porušeniu stanovenej povinnosti dochádza, musí byť teda nepochybné, že porušenie povinností je zrejme i poistenému.

26. V súvislosti so skúmaním podmienok na zníženie poistného plnenia odvolací súd v názorovej zhode s provinštančným súdom uvádza, že tieto v posudzovanom prípade naplnené neboli. Žalovaný 1/ nepreukázal súdu vedomé porušenie takej povinnosti poisteného, ktorá by mala podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na zväčšenie rozsahu jej následkov a umožňovala by použitie sankcie podľa § 799 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. zníženie poistného plnenia. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovaného 1/, že za vedomé konanie žalobkyne v zmysle § 799 Občianskeho zákonníka možno považovať skutočnosť, že po vzniku poistnej udalosti ušla z miesta dopravnej nehody. Uvedené tvrdenie síce žalovaný 1/ prevzal z rozhodnutia o priestupku Okresného riaditeľstva PZ, Okresný dopravný inšpektorát, č. p.: ORP-P-766/DI-TN-2012, zo dňa 28.11.2013, avšak opomenul, že toto bolo rozhodnutím Krajského riaditeľstva PZ Trenčín, Krajský dopravný inšpektorát zrušené a vrátené na nové rozhodnutie prvostupňovému správnomu orgánu, ktorý v novom rozhodnutí vo veci uložil žalobkyni iba pokutu. Zároveň nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného 1/, že žalobkyňa sa odmietla podrobiť dychovej skúške alebo lekárskeho vyšetreniu na určenie, či žalobkyňa nie je ovplyvnená alkoholom alebo inou návykovou látkou v zmysle článku XI. bod 15 VPP HAV, nakoľko súhlasne so súdom prvej inštancie má odvolací súd za to, že tieto závery z priestupkového konania vôbec nevyplývajú, pričom na vykonanie tejto skúšky nebola ani vyzvaná. Uvedené tak nielen, že nebolo žalovaným 1/ preukázané, ale žalovaný 1/ zároveň neuviedol žiadny dôkaz o podstatnom vplyve dočasného odchodu žalobkyne z miesta nehody alebo nevykonanie dychovej skúšky v príčinnej súvislosti na vznik poistnej udalosti a už vôbec nie zväčšenie jej následkov, tak ako to správne skonštatoval aj súd prvej inštancie. Zároveň ohľadne žalovaného 2/, ktorý znížil poistné plnenie o 50 %, prvoinštančný súd správne vyvodil nezákonnosť takéhoto postupu, nakoľko žalovaný svoje konanie zdôvodnil iba postupom primárneho poistiteľa, žalovaného 1/, z havarijného poistenia. Žalovaný 2/ vo svojom odvolaní rovnako argumentoval

rozhodnutím policajného orgánu, ktorý mal preukázať marenie dychovej skúšky žalobkyňou, ako aj porušenie ďalších kogentných ustanovení správnych predpisov zo strany žalobkyne, avšak aj v tomto prípade žalovaný 2/ nevzal do úvahy zrušujúce rozhodnutie Krajského riaditeľstva PZ Trenčín, Krajský dopravný inšpektorát.

27. Odvolací súd uvádza, že žalovaný 1/ a ani žalovaný 2/ nepreukázali skutočnosti, ktoré by bolo možné subsumovať pod zákonné kritériá zakotvujúce právo poisťovateľa znížiť poisťné plnenie, a to, že by táto skutočnosť podstatným spôsobom prispela k vzniku poisťnej udalosti alebo k zväčšeniu rozsahu jeho následkov.

28. Ohľadne aktívnej legitímácie žalobkyne sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že táto bola daná. Poisťnú zmluvu uzavretú pre havarijné poistenie motorových vozidiel dňa 20.12.2011 uzavrel žalovaný 1/ ako poisťovateľ so spoločnosťou Prvá revitalizačná s.r.o. ako s poisťeným a zároveň poisťníkom, pričom leasingová spoločnosť v rámci predmetnej zmluvy nie je uvádzaná ako poisťená z poisťnej zmluvy, ako správne poznamenala žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 3.5.2019. Zároveň, s poukazom na čl. XIII Všeobecných poisťných podmienok žalovaného 1/ nemožno opomenúť skutočnosť, že v zmluve bola dohoda o vinkulácii poisťného plnenia na žiadosť Prvej revitalizačnej s.r.o. a v prípade, ak by táto mala postavenie iba poisťníka, a teda „uschovávateľa vecí“ v zmysle § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako namietal žalovaný 1/, nebola by oprávnenou zriadiť vinkuláciu v prospech leasingovej spoločnosti VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o. Prvá revitalizačná s.r.o. v poisťnej zmluve označovaná ako „poistený“ bola tak následne oprávnená postúpiť pohľadávku ako predmet žaloby zmluvou zo dňa 1.4.2014 na žalobkyňu po ukončení leasingovej zmluvy v dôsledku totálnej škody na predmetnom vozidle dňa 19.7.2012, a teda aj po ukončení vinkulácie poisťného plnenia v prospech VOLKSWAGEN Finančné služby s.r.o.

29. Odvolací súd ďalej uvádza, že súd prvej inštancie priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu, nakoľko neúspech v časti úrokov z omeškania označil za nepatrný. Úroky v rozsahu 8,75 % ročne zo sumy 3.415,25 eur od 22.9.2012 do zaplatenia od žalovaného 1/ a zo sumy 1.896,60 eur od 26.9.2012 do zaplatenia od žalovaného 2/ súd žalobkyni nepriznal v zmysle § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka z dôvodu uplynutia 4-ročnej premĺčacej doby, ktorú žalovaní namietli. Vzhľadom na to, že tento úrok z omeškania nebol kapitalizovaný, pre určenie pomeru úspechu a neúspechu strán sporu bol rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine. Súd prvej inštancie potom postupoval správne, keď pomer úspechu/neúspechu žalobkyne zisťoval iba porovnaním uplatnenej a priznanej istiny, z hľadiska ktorej mala tak žalobkyňa čistý úspech 100 %. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že keďže žalobkyňa mala v konaní pred súdom prvej inštancie v časti istiny plný úspech, súd prvej inštancie rozhodol správne, keď jej v zmysle § 255 ods. 1 CSP priznal právo plnú náhradu trov prvoinštančného konania, kedy hodnota uplatneného príslušenstva bola v porovnaní k výške istiny nepatrná.

30. V preskúmvanej veci vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd nezistil dôvod k tomu, aby zo strany odvolacieho súdu došlo k zopakovaniu alebo doplneniu dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie. V danom prípade preto vychádzal zo skutkového zistenia zisteného súdom prvej inštancie a po preskúmaní veci na základe podaných odvolaní žalovanými dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie zistil v dostatočnom rozsahu skutkový stav veci potrebný pre rozhodnutie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s § 191ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil podľa § 220 ods. 2 CSP. S dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie sa krajský súd stotožňuje a v podrobnostiach na tieto dôvody odkazuje.

31. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, nezistil v danej veci dôvody na zníženie poisťného plnenia. Preskúmajúc rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ je možné považovať rozhodnutie prvoinštančného súdu v napadnutej časti a v súvisiacom výroku na náhradu trov prvoinštančného konania za vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

32. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a s § 262 ods. 1 CSP, tak že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %, keďže bola v odvolacom konaní plne úspešná.

33. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).